

NAKVI

Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet

HALÁSZAT

107. évfolyam | 4. szám | 2014 tél

Alapítva: 1899

› Magyarország természetes vizeinek hasznosítása 2013-ban

3. oldal

› A halászat arcképcsarnoka: Demeter Krisztián

10. oldal

› "FISHFARM" európai projekt a halgazdálkodók szakképzettségének fejlesztésére

17. oldal

› Tógazdasági megfigyeléseink a széles kárász monokultúrára és a széles kárász-compó bikultúra nevelésében

26. oldal

A "FISHFARM" európai projekt a halgazdálkodók szakképzettségének fejlesztésére

Hat ország (Törökország, Lengyelország, Magyarország, Olaszország, Izland, Livánia) nyolc intézményének, szervezetének közreműködésével 2014 októberében befejeződött a „Qualification of Vocational Education and Skill Training for Aquaculture in Europe – FISHFARM” című Leonardo da Vinci projekt, melynek fő célkitűzése a haltermeléssel foglalkozó szakemberek továbbképzésének segítése volt. A partnerek közös munkájának eredményeként megszületett egy többnyelvű halgazdálkodással foglalkozó tananyag, mely elektronikus (e-learning) és hagyományos (könyv-) formában is elérhető az érdeklődő szakemberek számára. Az e-learning platform az önképzés olyan eszköze, melyhez minden érdeklődő néhány percet igénybe vevő regisztrálási művelet után csatlakozhat.

A platformon minden olyan információ elérhető, mely a gyakorló haltenyésztő, haltermelő, számára fontos lehet: szöveges dokumentumok (könyvek, tanulmányok, cikkek, bibliográfiák), illetve képek, filmek stb. Ezentúl minden fejezet végén tesztek segítségével ellenőrizhető a megszerzett tudás.

A FISHFARM-nak – mint innovációtánczfer típusú projektnek – az volt a célkitűzése, hogy létrehozzon egy tudományos igényű tananyagot a haltermelés és a ketreces haltartás területén, amely gyakorlati kérdések megoldásában ötleteket, megoldásokat, módszereket nyújt a szakterület érintett szereplőinek. A projekt megvalósítása érdekében létrejött konzorcium európai szinten nyújt segítséget a haltenyésztő, haltermelő gazdaságok számára.

A közös munka eredményeként megszületett tananyag tartalmazza a szakterület vonatkozó jogszabályait és a fenntartható akvakultúra teljes ismeretanyagát. A konzorcium tagjai között található egyetem, kutatóintézet, alapítvány, szövetkezet és egyéb intézmény:

- Balıkesir University, Balıkesir – koordinátor (Törökország);
- Çanakkale Onsekiz Mart Univer-

sity, Çanakkale (Törökország);

- Association of Regional Initiatives Development "Lacjum", Krakko (Lengyelország);
- Tudás Alapítvány, Hódmezővásárhely (Magyarország);
- Eurocultura, Vicenza (Olaszország);
- Institute of Freshwater Fisheries, Reykjavík (Izland);
- Ayvalık Fisheries Cooperative, Balıkesir (Törökország);
- Aleksandras Stulginskis University, Kaunas (Litvánia).

Az utóbbi időben megnövekedett a halfehérje iránti kereslet, ami magával hozta a különböző édes- és tengervízi halfajok termelésének növelését. Európában az éves haltermelés 460 000 t, a halfogyasztás pedig 22 kg/fő/év. Magyarországon ugyanez az adat 30 000 t/év, a halfogyasztás mértéke viszont csak 4 kg/fő/év.

Annak ellenére, hogy a korszerű technika megfelelő háttérrel biztosít a termelés magas szintű műveléséhez, mégis szükséges a különböző termelési tényezők optimalizálása a haltenyésztés gazdaságossága érdekében, hogy minimálisra csökkentsük azokat ökológiai hatásokat, melyeket a vízminőségi, mikrobiológiai, toxikológiai hatások, illetve a betegségek okoznak a tenyésztett halaknak. Ezen tényezők ismerete és ellenőrzés alatt tartása nélkül nehéz életképes akvakultúra ágazatot működtetni.

A haltakarmányozás során elkövetett hibák nemkívánatos komplikációkhoz vezethetnek, melyek többnyire a munkavállalók nem megfelelő felkészítésére, oktatására vezethetők vissza. A megbízható haltermelés másik fő problémája a magas elhullási arány a lárvaszakasz idején. Azok a tényezők, melyek befolyásolják a lárvák túlélését és minőségét, még nem eléggé ismertek. A versenyképesség érdekében a haltenyésztőknek, technikusoknak, illetve a szakképzésben és továbbképzésben közreműködő oktatóknak szükségük van korszerű ismereteket nyújtó tananyagokra a tenészsanyaggal, a lárvakultúrával, a betegségek kezelésével, a halak biológiájával, a ketreces haltenyésztéssel, tartással stb. kapcsolatban. A felmérések és a szakirodalom azt jelzik, hogy az az

Mucsi Imre (szerk.): Akvakultúra Szegeden – a SZEGEDFISH Kft. tevékenységének tükrében. Hódmezővásárhely, 2014, Tudás Alapítvány.

összehangolt erőfeszítés, amely az évek során összegyűlt ismeretanyagot egységes szerkezetben kívánja bemutatni, elengedhetetlen a szakterület fejlődéséhez.

A közös munkával létrehozott tananyag célcsoportjai egyrészt a haltermelők és szakmai szervezeteik, továbbá takarmányozási és takarmány-adalékanyagot előállító cégek, környezetvédelmi szervezetek, halászati és mezőgazdasági oktatási intézmények, illetve politikai döntéshozók Európa-szerte, másrészt a szak- és felnőttképzésben dolgozó tanárok, gyakorlati oktatók.

A projekt eredményei a Tudás Alapítvány és a FISHFARM projekt honlapján érhetők el.

A projekt eredményeinek létrehozásához és a tananyagfejlesztő munkához nagyban hozzájárult a Szegedfish Kft. tevékenysége, mely 1932-től napjainkig példamutató munkát végez a szakterületen. Munkásságának kiemelkedő eredménye a szegedi tükrös ponty kitenyésztése és elismertetése. A Kft. napi tevékenységének elismerése a 2007. évben kapott Környezetvédelmi díj, 2011-től a Szegedi tükrös ponty filé esetében a HÍR védjegy használata, valamint a szegedi halászlé

felvétele a „Turizmus és vendéglátás” ágazati értéktárba 2014-ben.

„Akvakultúra Szegeden – a SZEGEDFISH Kft. tevékenységének tükrében” címen jelent meg magyarul a Tudás Alapítvány kiadásában a projekt másik fő terméke, egy kiadvány, mely a halgazdálkodással kapcsolatos tanulmányokat, továbbá a SZEGEDFISH életét mutatja be tanulmányok és fényképek segítségével.

A projekt eredményeinek elérhetősége az interneten:

- Bővebb információk a projektről: <http://tudasalapitvany.hu/projektek/fishfarm>
- A projekt honlapja és az e-learning platform: <http://fishfarmeuropa.eu/fishfarma>
- Facebook: <https://www.facebook.com/leonardo.fishfarm>

**Csoportkép a zárótárgyalás „nemzetközi” résztvevőiről.
2014.10.17. Ayvalik (Törökország)**

- Kézikönyv: <http://tudasalapitvany.hu/projektek/fishfarm/eredmenyek>

**LÓDI GYÖRGY
PROF. DR. MUCSI IMRE
PALOTÁS JÁNOS, SZTANÓ JÁNOS**

„Ahogy nálunk működik”

Süllő a Tógazdánál

A Tógazda Zrt. jól ismert arról, hogy minden évben jelentős mennyiségű élő süllőt értékesít amit hazai és a külföldi vizekbe helyeznek ki. Többen kérdezték már tőlem, hogy mi a titka ezeknek a jó fogásoknak, és egyáltalán hogyan tudjuk úgy lehalászni és élve tartani ezeket az érzékeny halakat, hogy azok sérülésmentesen, jó kondícióban érjenek a befogadó vízbe. Titkunk nincsen, és szívesen megosztjuk tapasztalatainkat másokkal is.

Mitől jó a süllőtermésünk? Mi elsősorban dunántúli völgyzáró gátas tavakban dolgozunk ennek minden előnyével és hátrányával. A viszonylag mély víz előnyt jelent, az iszapos fenék hátrányt. Mi csak azokba a tavainkba telepítünk süllőt, amelyekben bőven van táplálékhal. Keszeges, razbóras tavakat választunk erre a célra. Olyan tavakba, ahol sok a kárász, vagy törpeharcsa, csak harcsát és csukát telepítünk. A telepítő szinte kizárólag előnevelt süllő. Van pár olyan tavunk, amelyikben nagy a planktonbőség, mert valamely mezőgazdasági üzemből, vagy kommunális szennyvízből megtörténik a trágyázás. Ez persze csak olyan mértékben lehetséges, ami növeli a trofitást, de „nem teszi tönkre” a vízminőséget. Az egygyarasaink általában 8-10 dekásak. Vannak tavaink,

amelyeket nem minden évben halászunk. Ezek különösen alkalmasak az étkezési méretű süllő nevelésére.

A következő lépcső, ha már megtermeltük a süllőt, hát meg is tudjuk úgy fogni, hogy az életben maradjon. Ez nagy tapasztalatot és határozott, tervszerű munkát igényel.

A süllő halászatot már jóval a kitűzött halászati nap előtt elkezdjük azzal, hogy oda etetünk, ahová a hálót fogjuk majd kihúzni. Olyan helyre nincs értelme a hálót kanyarítani, ahol combig ér az iszap. Az etetőhelyen kemény lesz a tőfenék, legföljebb egy bokányi iszap marad.

A halászathoz használt hálóink olyanok, hogy azok léhése közepén 6-8 m mély. Fontos, hogy az apacsákat nem húzzuk össze, mint ahogy a természetes vízi halászok teszik. Szeretjük úgy megfogni a halat, hogy legalább 10-15 méter hosszú tanyát tűzzünk ki. Itt a ponty és a busa „befelé tör” a süllő pedig a partfelőli részre szorul.

Azt mondjuk, hogy a SÜLLŐ HALÁSZATOT GYORSAN ÉS HANGOSAN kell végrehajtani. Amikor a hal már tanyán van, akkor nincs bámészkodás, lazálás. Akkor a legjobb, legügyesebb halászoké a terep, és egy karmester kell, hogy irányítsa a csapatot. Ekkor 4-6 gumiruhás halász áll be a tanyába. A parti-

aktól egy-egy vékában 2 vödörnyi tiszta vizet kapnak, és abba gyűjtik a süllőt. Gyorsan kell dolgozni. Egy vékába az egygyarasból maximum 10 kilót rakunk, az piaciból tizenötöt húszat. Ha valaki e fölött rakná, akkor hallatszik a karmester enyhén szólva hangos jelzése! A vékákat kellő gyorsasággal ürítjük és töltjük tiszta vízzel a kocsirol. Ilyenkor mérlegelés nincsen, csak lerakodáskor. Érdekes megfigyelésünk, hogy a süllő nem szereti, ha az oxigént bőgtjük a tartályban. A túlzott oxigén megégeti a halat, és ha nem is azonnal, de egy-két nap alatt az elpusztul, ezért az oxigént óvatosan adagoljuk. A pontyhoz, busához csak akkor nyúlunk, ha a süllővel végeztünk. Nagyon nem mindegy a számunkra, hogy a lehalászott süllőt 1000 forint körül tudjuk eladni feldolgozásra, vagy négyezer forint fölött élve szállítva. Az ilyen élve lehalászott süllő „viszi magával” a pontyot is. Ilyen lehalászáson szívesen látunk érdeklődőket, különösen, ha valaki megfogja a kötelet is és a vékát is örömmel cipeli.

**SZABÓ ZOLTÁN
HALÁSZATI FŐAGRONÓMUS
TÓGAZDA ZRT.**